

kritieken

Karina Smulders is de koningin van Goldoni's bal

Theater

'Zomertrilogie' van Carlo Goldoni o.r.v. Ivo van Hove door Toneelgroep Amsterdam. Stadsschouwburg Amsterdam t/m 23-1 (+ in febr/mrt/apr). Vl./Ned. tournee t/m 25-4. NB: vroegde aanvangstijden. www.tga.nl

Hoe fris een blijspel tweehonderdvijftig jaar na dato nog kan zijn, laat Toneelgroep Amsterdam met aanstekelijke lichtvoetigheid in de 'Zomertrilogie' zien. Gewoon door het niet als het geijkte, uitbundige kostuumstuk te benaderen, maar door parallellen met nu eruit te lichten.

Wij mogen ons ergeren aan onze consumptiemaatschappij, waar de oorzaken van de kredietcrisis voor het oprapen liggen, in Goldoni's tijd konden ze er ook wat van. De Italiaanse toneelschrijver Carlo Goldoni (1707-1793) wist zich destijds met moeite aan de platte stereotypen van de improviserende *commedia dell'arte* te ontworstelen. Als schepper van de 'burgerlijke komedie' ontpopte hij zich vervolgens tot criticaster van de Venetiaanse burgerij.

In 'Zomertrilogie' schetst hij een samenleving die op de pof leeft en in een dwangmatig feestende wedijver zichzelf al dieper de put in drijft. Liever nog meer lenen dan er niet bij horen.

De problemen buitelen over elkaar heen in een carrousel van misverstanden. Regisseur Ivo van Hove en scenograaf Jan Versweyveld hebben dat getoonzet in een encenering die op de mechanismen van de klucht is gebaseerd. Blikvanger binnen een omlijsting van goedkoop behang zijn, haaks op elkaar, deuren die vragen om onverwachte confrontaties of om dichtgeslagen te worden.

Alles valt of staat met de juiste timing. Tempo en precisie waarmee het ensemble die klus klaart zijn een lust om te zien, want daardoor werkt het. Elk deel wordt de boel nog kaler tot slechts één deur rest en zelfs die nog door de techniek wordt wegge-

haald. Nog even doen de acteurs vertwijfelde pogingen dat moment uit te stellen, maar net als de personages zijn zij dan hun laatste houvast echt kwijt. Het uur der waarheid is daar. Vooral voor Giacinta, die moet kiezen tussen aanbieder en verloofde. Had zij al niet een voorbeeldfunctie in de handeling, dan maakt Karina Smulders haar wel tot middelpunt. In een laat fiftiesjurkje verrast zij als ras-comédienne, schakelt razendsnel en overtuigend tussen flemen, razernij en prullen, bespeelt moeiteloos in haar eentje de hele speelvloer, en net als vader, vrijers en alle anderen zijn wij toeschouwers als was in haar handen. Zo goed heb ik haar niet eerder gezien.

Smulders is de koningin van Goldoni's bal der manipulaties en economische verleidingen. In deze voorstelling treffend voorzien van een onderstroom van muzak of al net zo irritante reclametrucs als de onthulling van een vitrine vol begeerlijke flessen drank. Waarmee in de geest van het stuk het biertje wel meteen een sexier variant heeft gekregen.

Hanny Alkema

Karina Smulders en Barry Atsma.